

دانشگاه تربیت مدرس
دانشکده علوم انسانی
گروه باستان شناسی

رساله دکتری
باستان شناسی گرایش تاریخی

تحلیل باستان شناختی هنر صخره ای الیماییان

نگارنده:

نورالله مرادی نوروزی

استاد راهنما:

دکتر علیرضا هژبری نوبری

تابستان ۱۳۹۲

تاییدیه دفاع

دانشگاه آزاد

تاییدیه اعضای هیات داوران حاضر در جلسه دفاع از رساله دکتری

بدینوسیله گواهی می‌شود آقای نورالله مرادی نوروزی در تاریخ ۱۳۹۲/۰۵/۱۵ از رساله دکتری
 عنوان: **تحلیل باستان‌شناختی هنر صخره ای الهامیاییان** دفاع کرده است. اعضای هیات داوران نسخه نهایی این رساله را از نظر فرم و
 محتوا بررسی کرده و پذیرش آنرا برای دریافت درجه دکتری تخصصی (Ph.D) تأیید می‌نمایند.

امضاء	رتبه علمی	نام و نام خانوادگی	اعضای هیات داوران
	استاد	آقای دکتر عنبرضا هزبری توبری	۱- استاد راهنما (اصلی)
			۲- استاد راهنما (دوم)
	دانشیار	مرحوم آقای دکتر فرهنگ خادمی مدیر	۳- استاد مشاور (اول)
	استادیار	آقای سیدمحمدی موسوی گروه	۴- استاد مشاور (دوم)
	استادیار	آقای دکتر جواد نبستانی	۵- استاد ناظر (داخلی)
	استادیار	آقای دکتر حامد وحدتی نسب	۶- استاد ناظر (داخلی)
	استاد	آقای دکتر محمود طابوسی	۷- استاد ناظر (خارجی)
	استادیار	آقای دکتر حسن باصفا	۸- استاد ناظر (خارجی)
	استادیار	آقای دکتر جواد نبستانی	۹- نماینده شورای تحصیلات تکمیلی

دستورالعمل حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهشهای علمی دانشگاه تربیت مدرس

مقدمه: با عنایت به سیاستهای پژوهشی دانشگاه در راستای تحقق عدالت و کرامت انسانها که لازمه شکوفایی علمی و فنی است و رعایت حقوق مادی و معنوی دانشگاه و پژوهشگران، لازم است اعضای هیات علمی، دانشجویان، دانش آموختگان و دیگر همکاران طرح، در مورد نتایج پژوهشهای علمی که تحت عناوین پایان نامه، رساله و طرحهای تحقیقاتی که با هماهنگی دانشگاه انجام شده است، موارد ذیل را رعایت نمایند:

ماده ۱- حقوق مادی و معنوی پایان نامهها / رسالههای مصوب دانشگاه متعلق به دانشگاه است و هرگونه بهره‌برداری از آن باید با ذکر نام دانشگاه و رعایت آیین‌نامهها و دستورالعملهای مصوب دانشگاه باشد.

ماده ۲- انتشار مقاله یا مقالات مستخرج از پایان نامه/ رساله به صورت چاپ در نشریات علمی و یا ارایه در مجامع علمی باید به نام دانشگاه بوده و استاد راهنما مسئول مکاتبات مقاله باشد.

تبصره: در مقالاتی که پس از دانش آموختگی بصورت ترکیبی از اطلاعات جدید و نتایج حاصل از پایان‌نامه/ رساله نیز منتشر می‌شود نیز باید نام دانشگاه درج شود.

ماده ۳- انتشار کتاب حاصل از نتایج پایان نامه / رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی دانشگاه باید با مجوز کتبی صادره از طریق حوزه پژوهشی دانشگاه و بر اساس آیین نامه های مصوب انجام می‌شود.

ماده ۴- ثبت اختراع و تدوین دانش فنی و یا ارایه در جشنواره‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی که حاصل نتایج مستخرج از پایان نامه/ رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی دانشگاه باید با هماهنگی استاد راهنما یا مجری طرح از طریق حوزه پژوهشی دانشگاه انجام گیرد.

ماده ۵- این دستورالعمل در ۵ ماده و یک تبصره در تاریخ ۱۳۸۴/۴/۲۵ در شورای پژوهشی دانشگاه به تصویب رسیده و از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا است و هرگونه تخلف از مفاد این دستورالعمل، از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری می‌شود.

نام و نام خانوادگی: نورالله مرادی نوروزی
امضاء

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، مبین بخشی از فعالیتهای علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱: در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) ی خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲: در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه) عبارت ذیل را چاپ کند:

«کتاب حاضر، حاصل رساله دکتری نگارنده در رشته باستان شناسی است که در سال ۱۳۹۲

در دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی جناب آقای دکتر

علیرضا هژبری نوبری، مشاوره جناب آقای دکتر فرهنگ خادمی ندوشن و مشاوره جناب آقای دکتر

سید مهدی موسوی کوهپیر از آن دفاع شده است.»

ماده ۳: به منظور جبران بخشی از هزینه های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر

نوبت چاپ) را به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اهدا کند. دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴: در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده رابه عنوان خسارت به دانشگاه

تربیت مدرس، تأدیه کند.

ماده ۵: دانشجو تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت

مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تامین نماید.

ماده ۶: اینجانب نورالله مرادی دانشجوی رشته

باستان شناسی مقطع دکتری

تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم.

نام و نام خانوادگی: نورالله مرادی نوری

تاریخ و امضا: ۱۲.۱۰.۹۳

با تقدیم صمیمانه‌ترین احترامات به پیشگاه بلند استادانم در دانشگاه تربیت مدرس

این هزینه پیشکش می‌شود:

به پدرم

به مادرم

به برادرانم

به خواهرم

که پایان یافتن این رساله را به دعانگشته‌بودند و عاشقانه‌مراد به فرجام رساندنش یآوری کردند

مانایی و دیرپانی‌شان را از خداوند بزرگ خواستارم.

سپاس نامه

تا کجا می برد این نقش به دیوار مرا

تا بدانجا که فرومی ماند

چشم از دیدن و لب نیز ز گفتار مرا .

(م.سرشک)

دغدغه انتخاب این موضوع به عنوان دستمایه اصلی رساله و به سر منزل مقصود رساندنش همیشه همراه من بود. خداوند بزرگ را شاکرم که این توفیق نصیبم شد تا این مسیر دشوار را به مدد همراهی و همدلی بسیاری از عزیزان به سرانجام برسانم.

در این راه سخت، که چونان درنوردیدن صخره های ستبر سرزمین الیماییان بود یارانی موفق و همدل چراغ راهم بودند که سزاوار همه گونه جانشفانی اند. به رسم سنت دیرین کهن سرزمینم، در آغاز رساله شایسته است به زیباترین وجه تصویرشان را در ذهنم ابدی کنم.

این رساله بر پایه کوشش های پژوهشی عزیزانی است که به نشانه حق شناسی، سر ارادت بر آستان ارجمندشان فرود می آورم؛

۱- استاد مهدی رهبر؛ که مطالعات الیماپژوهی وطنی را بنیان نهادند.

۲- عباسعلی رضایی نیا؛ الیماپژوه برجسته، که دغدغه اش به فرجام رسیدن این رساله بود. جویبار محبت شان مستدام.

۳- احمد حیدری؛ که گام هایی جدی برای شناخت الیماییان در بین نسل نو پژوهشگران ایرانی برداشتند.

۴- نوروز رجبی؛ همکار عزیزم که چراغ مطالعات الیمایی پژوهی در استان کهگیلویه و بویراحمد را فروزان کرده اند.

۵- رسول سیدین بروجنی؛ به خاطر همراهی های ارزشمندش.

۶- جعفر مهرکیان؛ که برخی نوشته هایم به کار آمد.

۷- سید حافظ کریمیان؛ بخاطر پیشگامی در معرفی بردگوری های بختیاری

و اما چه جای شکایت که سزد همواره شکر گزاردن به واسطه وجود پربرکت استادانی:

۱- **استادم دکتر علی رضا هژبری نوبری**؛ که به راستی صفات علمی و انسانی شان در عصر جدید

نعمتی بزرگ است برای انسان خسته معاصر. همواره شاگردشان خواهیم ماند.

۲- **دکتر مهدی موسوی کوهپیر**؛ جدیت ایشان در حوزه پژوهش همواره در ذهنم خواهد ماند.

۳- **دکتر فرهنگ خادمی ندوشن**؛ باران بود، پربرکت و جان نواز. بهشت برین جایشان.

۴- **دکتر جواد نیستانی گرامی**؛ همواره او را دوست خواهم داشت.

۵- **دکتر حامد وحدتی نسب**؛ امیدوارم همچنان تازه و فعال و پایا و مانا باشد.

و سپاس از:

دکتر بهمن فیروزمندی، دکتر کمال الدین نیکنما، دکتر علی رضا نوری، امین کیوانلو، دکتر علیرضا

خسروزاده، دکتر احمد سفلائی، سیدحافظ کریمیان، دکتر مهدی احمدی، دکتر سیروس موسوی، دکتر

مریم خلیلی، دکتر علی رضا سرداری، دکتر عبدالکریم خیّامی، مجتبی گهستونی، دکتر فرزانه اسدی، دکتر

حسن زندیه، دکتر محمدحسین عزیزی خرانقی، دکتر افسانه محمدی شاهرخ، البرز پیوندی، رضا مشکینی،

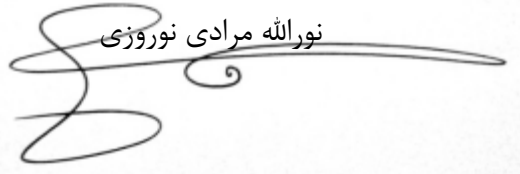
مهندس حکمت الله موسوی، دکتر کامیار عبدی، شهرام زارع، طوبی عبدی، مهناز شریفی، مجتبی مرادی،

تراب زمانی حاجی بابا، مونا گودرزی، محسن مرادی، ایوب سلطانی و سمیه مهاجروطن.

خطا نموده‌ام و چشم آفرین

مرا به ساده دلی‌های من توان بخشید

نورالله مرادی نوروزی

چکیده:

جنوب غربی ایران به جهت موقعیت خاص جغرافیایی، ژئوپلیتکی، چند چهره‌گی طبیعی و شرایط زیست محیطی از دیرباز سکونتگاه، پایتختی ایالتی مهم و شاخص در تاریخ ایران بوده است. یکی از اعصار درخشان این ناحیه دوره ی حکمرانی شاهک نشین الیمایی ست. الیماییان به عنوان بازماندگان ایلام کهن، مقارن امپراطوری اشکانی، به عنوان شاهک نشینی مستقل در جنوب غربی ایران و در همسایگی ایالات پارس و خراسن سربرافراشتند. در متون کهن چندین مرتبه به این سرزمین اشاراتی شده است، اما کهن ترین نوشته درباره ی الیماییان در شرح نیارخوس، دریاسالار اسکندر مقدونی، آمده است. با انجام پژوهش‌های باستان شناختی، بقایای مادی این سلسله (شامل: معماری، فلزکاری، تدفین، سفال، سکه و نقش برجسته) در استان های خوزستان، چهارمحال و بختیاری، کهگیلویه و بویراحمد، بخش هایی از استان فارس تا کرانه های خلیج فارس یافت شده است. در بررسی و تحلیل آثار این عصر، تاثیر هنر متقدم یعنی ادوار ایلامی، هخامنشی، هلنی و پارتی به روشنی دیده می‌شود. هنر صخره ای مهمترین و پربسامدترین هنر بجای مانده از این تمدن است که در دو گونه ی بردگوری‌ها و نقوش برجسته تجلی یافته اند.

بردگوری‌ها به عنوان فضایی آیینی- تدفینی از مهمترین بقایای مانده این عصراند که در سه گونه ی منفرد، مجموعه ای و نقش برجسته دار حجاری شده اند. نقش برجسته ها نیز به عنوان اعلانیه های سیاسی، مذهبی، فرهنگی، اجتماعی، هنری و تبلیغاتی این عصر در سراسر قلمرو الیماییان دیده می‌شود. نقش برجسته ها در دو دسته ی اصلی مذهبی و غیر مذهبی حجاری شده اند. در این رساله ضمن معرفی مهمترین بردگوری‌ها و نقش برجسته های الیمایی به طبقه بندی، گونه شناسی، شیوه های اجرا، اجزای تشکیل دهنده و وجوه تکنیکی، زیباشناختی و مقایسه‌ی محتوایی آنها با هنر ایلامی، هخامنشی، هلنی و پارتی پرداخته شده و با استخراج شاخص ها و ویژگی های هنر صخره ای الیمایی؛ به عنوان مکتب هنری مستقل و بهره مند از عناصر بومی- علی الخصوص ایلامی- معرفی شده است.

کلیدواژه ها: الیماییان، ایلامیان، اشکانیان، هنر صخره ای، بردگوری، نقش برجسته

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فهرست	أ
فهرست جدول ها	ك
فهرست شكل ها	ل
فهرست نمودارها	ت
فهرست نقشه ها	ث
فصل ۱- کلیات و مفاهیم	۱
۱-۱- مقدمه:	۲
۱-۲- تعریف مسأله	۳
۱-۳- سوالات پژوهش:	۴
۱-۴- فرضیات:	۵
۱-۵- اهداف:	۵
۱-۶- روش تحقیق:	۵
۱-۶-۱- روش گردآوری اطلاعات:	۶
۱-۶-۲- جامعه آماری و تعداد نمونه ها:	۶
۱-۶-۲-۱- روش نمونه گیری:	۶
۱-۶-۳- روش تجزیه و تحلیل اطلاعات:	۷
۱-۷- جنبه های نوآوری:	۷
فصل ۲- کلیات جغرافیایی	۸
۲-۱- جغرافیای الیمایان	۹
۲-۲- نام الیمایان	۱۰
۲-۳- محدوده جغرافیایی الیمایان	۱۱
۲-۳-۱- ناهمواری های منطقه	۱۵
۲-۳-۲- منابع آب و شبکه رودها	۱۷
۲-۳-۳-۱- کارون:	۱۸
۲-۳-۳-۲- رودخانه بازفت:	۱۹
۲-۳-۳-۳- رودخانه ی مارون:	۱۹

۲۰۴-۲-۳-۲ رودخانه ی بشار:
۲۰۴-۲-۳-۲ آب و هوا
۲۲۵-۲ پوشش گیاهی
۲۴ فصل ۳ سرزمین الیماییان از عصر ایلامی تا پایان عصر اشکانی
۲۵۳- سیمای تاریخی سرزمین الیماییان از عصر ایلامی تا پایان عصر اشکانی
۲۵۳-۱-۱- حیات تاریخی ایلامیان
۳۲۳-۱-۲- ایلام در دوره هخامنشی
۴۱۳-۱-۳- الیمایی در عصر سلوکی
۴۶۳-۱-۴- شاهنشاهی اشکانی
۴۸۳-۲- اسکندر و سلوکیان
۵۰۳-۳- اشکانیان در منابع ایرانی، اسلامی، غربی و چینی
۵۳۳-۳-۱- برآمدگاه اشکانیان (پارت ها) :
۵۵۳-۳-۲- تاریخ و جغرافیای تاریخی دوره اشکانی
۶۰۳-۳-۳- زبان پارت ها (اشکانیان):
۶۳۳-۳-۴- دین و مذهب در دوره پارت:
۶۷۳-۳-۵- اقتصاد در دوره اشکانی:
۷۱۳-۳-۶- وضع طبقاتی و ساختار حکومتی و اجتماعی جامعه اشکانی:
۷۴۳-۳-۷- سپاه و نظامی گری در دوره اشکانی:
۷۵۳-۳-۸- فرجام حکومت اشکانیان:
۸۰۳-۴- حکومت های مستقل محلی قوت یا ضعف؟
۸۴۳-۵- حیات سیاسی الیماییان
۸۵۳-۵-۱- ظهور شاهک نشین الیمایی در رستنگاه ایلام
۹۸۳-۵-۲- حاصل سخن
۹۹۳-۵-۳- همسایگان الیمایی
۱۰۰۳-۵-۳-۱- خراسن
۱۰۴۳-۵-۳-۲- ایالت پارس
۱۰۹ فصل ۴ فرهنگ ، تمدن و اقتصاد الیمایی
۱۱۰۴-۱- خط و زبان الیمایی
۱۱۵۴-۲- اقتصاد عصر الیمایی

- ۱۱۹..... ۱-۲-۴- سکه‌های الیمایی
- ۱۱۹..... ۲-۲-۴- سابقه پژوهش در سکه‌های الیمایی
- ۱۲۲..... ۳-۲-۴- ضرابخانه‌های الیمایی
- ۱۲۳..... ۴-۲-۴- خط و زبان سکه‌ها
- ۱۲۴..... ۵-۲-۴- نقوش سکه‌های الیمایی
- ۱۲۸..... ۶-۲-۴- حاصل سخن
- ۱۲۹..... ۳-۴- معماری الیمایی
- ۱۳۱..... ۱-۳-۴- معماری مذهبی الیمایی:
- ۱۳۱..... ۱-۱-۳-۴- نیایشگاه شمی (Şami)
- ۱۳۷..... ۲-۱-۳-۴- بردنشانده (Bard-Neshande)
- ۱۴۵..... ۳-۱-۳-۴- صفه سر مسجد سلیمان
- ۱۵۰..... ۴-۱-۳-۴- معبد قلعه دختر
- ۱۵۲..... ۵-۱-۳-۴- معبد تیسسیون (Tisiyon)
- ۱۵۴..... ۲-۳-۴- معماری غیر مذهبی
- ۱۵۴..... ۱-۲-۳-۴- کاخ چهل ستون مال ویران (Malviran)
- ۱۵۵..... ۲-۲-۳-۴- محوطه ابراهیم مردان (Ebrahimmardan)
- ۱۵۷..... ۳-۲-۳-۴- محوطه چنگاکتک (Change kotok)
- ۱۵۸..... ۴-۲-۳-۴- قلعه کهنه اندیکا
- ۱۵۹..... ۳-۳-۴- معماری نظامی الیمایی
- ۱۶۰..... ۱-۳-۳-۴- قلعه گزدمک (Gazhdimak)
- ۱۶۲..... ۲-۳-۳-۴- باروی خرم
- ۱۶۲..... ۳-۳-۳-۴- بنای دزورا در اندیکا (Dezvora)
- ۱۶۴..... ۴-۳-۳-۴- قلعه پنتی (Peneti)
- ۱۶۶..... ۴-۳-۴- نقوش برجسته بنای سرمسجد
- ۱۷۲..... ۵-۳-۴- نقوش برجسته بنایی بردنشانده
- ۱۷۶..... ۶-۳-۴- تحلیل نقوش سرستون‌های الیمایی
- ۱۷۹..... ۱-۶-۳-۴- سردیس‌ها
- ۱۷۹..... ۲-۶-۳-۴- سردیس آفرودیت
- ۱۸۰..... ۳-۶-۳-۴- سردیس مرد پارتی

- ۱۸۱.....۷-۳-۴- نقش برجسته مورد تنگ زیر باجول
- ۱۸۳.....۸-۳-۴- نقش برجسته‌ی تیسیون (Tisiyon)
- ۱۸۵.....۹-۳-۴- کل زرم یا کل ضرب (kale zarb)
- ۱۸۷.....۱۰-۳-۴- نقش برجسته‌ی مال ویران
- ۱۸۸.....۱۱-۳-۴- استل اردوان و خواسک
- ۱۸۹.....۱۲-۳-۴- نقش برجسته‌بنایی کلگه زرین:
- ۱۹۲.....۴-۴- مجسمه‌های فلزی
- ۱۹۴.....۱-۴-۴- مجسمه مرد شمی
- ۱۹۶.....۲-۴-۴- پیکرک مفرغی
- ۱۹۷.....۳-۴-۴- سرهای مفرغی شمی
- ۱۹۹.....۴-۴-۴- دست‌های مفرغی
- ۲۰۰.....۵-۴-۴- کفش‌های مفرغی
- ۲۰۰.....۶-۴-۴- پیکرک‌های مفرغی
- ۲۰۰.....۷-۴-۴- بازوبند مفرغی
- ۲۰۱.....۸-۴-۴- پلاک مفرغی آتنا
- ۲۰۳.....۹-۴-۴- پلاک نقره‌ای
- ۲۰۴.....۱۰-۴-۴- سردیس مفرغی آتنا
- ۲۰۴.....۵-۴- تدفین در دوره اشکانی با تأکید بر منطقه الیمایی
- ۲۰۸.....۱-۵-۴- گلاک شوشتر:
- ۲۱۱.....۲-۵-۴- آرامگاه زیرمینی صالح داوود:
- ۲۱۵.....۳-۵-۴- گورستان دستوای شوشتر:
- ۲۱۶.....۴-۵-۴- قبرستان حومه شوش:
- ۲۱۷.....۵-۵-۴- گورستان بولحیه:
- ۲۱۸.....۶-۵-۴- شهر صنعتگران شوش:
- فصل ۵ - هنر الیمایی.....۲۲۰**
- ۲۲۱.....۱-۵- هنر الیمایی (تحلیل عناصر بومی ودخیل)
- ۲۲۲.....۱-۱-۵- چیستی هلنیسم
- ۲۲۵.....۲-۱-۵- مبانی فلسفی، فکری و هنری هلنیسم
- ۲۲۷.....۳-۱-۵- ویژگی‌های هنر هلنستیکی

۲۲۹.....	۴-۱-۵- ویژگیهای هنری هلنی
۲۲۹.....	۱-۴-۱-۵- برهنگی
۲۲۹.....	۲-۴-۱-۵- پرسپکتیو
۲۳۰.....	۳-۴-۱-۵- تجسم خدایان یونانی، ایزدان بزرگ، ایزد بانوان به صورت انسانی
۲۳۱.....	۴-۴-۱-۵- واقع گرایی و طبیعت گرایی (ریالیسم و ناتورالیسم)
۲۳۳.....	۵-۴-۱-۵- ایستایی تقابلی
۲۳۴.....	۶-۴-۱-۵- پلاستیسته:
۲۳۶.....	۲-۵- هنر پارتنی
۲۴۰.....	۱-۲-۵- روبه رو نگری (تمام رخ)
۲۴۱.....	۲-۲-۵- معنویت
۲۴۲.....	۳-۲-۵- خطی بودن
۲۴۲.....	۴-۲-۵- صلابت
۲۴۲.....	۵-۲-۵- واقعگرایی
۲۴۳.....	۳-۵- هنر الیمایی
۲۵۱.....	۴-۵- شیوه های اجرایی و ساخت بردگوریها
۲۵۱.....	۱-۴-۵- مکانیابی
۲۵۲.....	5-4-2- تکنیک های جداسازی سنگ
۲۵۳.....	۳-۴-۵- مراحل ایجاد فضای دستکند
۲۵۵.....	۲-۳-۴-۵- بردگوری ها در باور عامیانه
۲۵۶.....	۳-۳-۴-۵- اجزای بردگوریها
۲۶۲.....	۵-۵- طبقه بندی هنر صخره ای الیمایی
۲۶۲.....	۱-۵-۵- بردگوری ها منفرد
۲۶۳.....	۲-۵-۵- بردگوری های مجموعه ای
۲۶۳.....	۳-۵-۵- بردگوری های نقش برجسته دار
۲۶۴.....	۶-۵- نقوش برجسته:
۲۶۴.....	۱-۶-۵- نقوش برجسته ی مذهبی
۲۶۴.....	۲-۶-۵- نقوش برجسته ی غیرمذهبی
۲۶۵.....	۶- مطالعات میدانی(بررسی هنر صخره ای الیمایی).....
۲۶۶.....	مقدمه:

- ۲۶۶ ۱-۶-۱- پراکندگی بردگوریهای الیمایی
- ۲۶۹ ۲-۱-۶- طبقه‌بندی بردگوریها
- ۲۷۰ ۲-۶-۲- بردگوری‌های منفرد
- ۲۷۱ ۱-۲-۶- نام اثر: بردگوری حوزه آبگیر سدجره (Jare)
- ۲۷۳ ۲-۲-۶- نام اثر: بردگوری تپاسفلی (Tebâ sofla)
- ۲۷۴ ۳-۲-۶- نام اثر: بردگوری تپاسفلی ۲
- ۲۷۶ ۴-۲-۶- نام اثر: بردگوری ده کهنه (Deh-kohneh)
- ۲۷۷ ۵-۲-۶- نام اثر: بردگوری تبرک (Tabarok)
- ۲۷۸ ۶-۲-۶- نام اثر: بردگوری سیلران (Seleyran)
- ۲۷۹ ۷-۲-۶- نام اثر: بردگوری کتک سوخته (Estodan/kotak sokhte)
- ۲۸۱ ۸-۲-۶- بردگوری چلویر (Ĉelvir)
- ۲۸۲ ۹-۲-۶- بردگوری ده شیخ (Deh Šiykh)
- ۲۸۴ ۱۰-۲-۶- بردگوری پنتی (peneti)
- ۲۸۶ ۱۱-۲-۶- بردگوری سر راه سعیدی (Sar Rah Saedi)
- ۲۸۷ ۱۲-۲-۶- نام اثر: بردگوری آبژدان (Abezhdân)
- ۲۸۸ ۱۳-۲-۶- نام اثر: بردگوری بابا زاهد (Bâbâ zahed)
- ۲۸۹ ۱۴-۲-۶- نام اثر: بردگوری خدر زنده (Khedere zende)
- ۲۹۱ ۱۵-۲-۶- نام اثر: بردگوری شکر آب (Šekarâb)
- ۲۹۲ ۱۶-۲-۶- نام اثر: بردگوریهای گله ویری (Galeviri)
- ۲۹۴ ۱۷-۲-۶- نام اثر: بردگوری نسه تنباکوکار (Nesae- Tanbâkokâar)
- ۲۹۵ ۱۸-۲-۶- نام اثر: بردگوری هرهتی علیا (Harati-Oliya)
- ۲۹۷ ۱۹-۲-۶- نام اثر: بردگوری روستای گچی
- ۲۹۸ ۲۰-۲-۶- نام اثر: بردگوری ده مورد (Dehmord)
- ۲۹۹ ۲۱-۲-۶- نام اثر: بردگوری باباطاهر (Bâbâ-Tâher)
- ۳۰۰ ۲۲-۲-۶- نام اثر: بردگوری پوله (Pole)
- ۳۰۲ ۲۳-۲-۶- نام اثر: بردگوری بردچله خونه (Barde- Ĉelekhone)
- ۳۰۳ ۲۴-۲-۶- نام اثر: بردگوری ورد جعفرخانی (Verde- Jafarkhâni)
- ۳۰۴ ۲۵-۲-۶- نام اثر: بردگوری شماره شلیل علیا (Šalil- Oliya)
- ۳۰۵ ۲۶-۲-۶- نام اثر: بردگوری سر تل شلیل علیا (Šalil- Oliya)

- ۳۰۷..... نام اثر: بردگوری شلیل (Ŝalil).....
- ۳۰۸..... نام اثر: بردگوری پاریاب شلیل (Pâryabe-Ŝalil).....
- ۳۰۹..... نام اثر: بردگوری گوزلک (Gozalak).....
- ۳۱۱..... نام اثر: بردگوری لندی (Landi).....
- ۳۱۲..... بردگوری سه قمه (Se Ghaomeh).....
- ۳۱۳..... بردگوری گپی (Gapi).....
- ۳۱۵..... بردگوری چال دیره (Ĉal- Dire).....
- ۳۱۷..... بردگوری امیرالمؤمنین (Amiralmomenin).....
- ۳۱۸..... بردگوری پُل ننگین (Pol-I Negin).....
- ۳۲۰..... بردگوری چال منارا ۱ (Ĉale-Menar).....
- ۳۲۲..... نام اثر: بردگوری چال علی (Ĉale- Ali).....
- ۳۲۳..... نام اثر: بردگوری چال سنگا ۱ (Ĉale-sangâ).....
- ۳۲۵..... نام اثر: بردگوری سوسن سرخاب ۲ (Sosan-Sorkhab).....
- ۳۲۷..... نام اثر: بردگوری آب کاسه (Âb-Kâse).....
- ۳۲۸..... نام اثر: بردگوری نصیرها (Nasira Chambr).....
- ۳۳۰..... نام اثر: بردگوری مورت پادلا (Morte-Bâlâ).....
- ۳۳۱..... نام اثر: بردگوری تینا (Tina).....
- ۳۳۳..... نام اثر: بردگوری تنگ کرد (Tange-Kord).....
- ۳۳۴..... نام اثر: بردگوری تم بهار (Tem-Bahâr).....
- ۳۳۵..... نام اثر: بردگوری دال رین (Dal-rin).....
- ۳۳۶..... نام اثر: بردگوری شماره ۲ مال ویران (Mâl-Virân).....
- ۳۳۷..... نام اثر: بردگوری کاج (Kâj).....
- ۳۳۷..... نام اثر: بردگوری دزک سفلی (Dozak Soflâ).....
- ۳۳۸..... نام اثر: بردگوری کوفی (Kofi).....
- ۳۴۰..... نام اثر: بردگوری کوه نازی (Koh-Nazi).....
- ۳۴۱..... نام اثر: بردگوری نورآباد ایزه (Norââde- Izeh).....
- ۳۴۲..... بردگوری مال آقا بالا (Mâlâgha-Bâlâ).....
- ۳۴۳..... بردگوری مال آقا شرقی (Mâlâgha-Ŝarghi).....
- ۳۴۴..... بردگوری‌های مجموعه‌ای:.....

- ۳۴۵..... نام اثر: بردگوری‌های باغ‌های کتک (Kotek) ۱-۳-۶
- ۳۴۷..... نام اثر: بردگوری شماره I و II مال ویران (Mâl-Virân) ۲-۳-۶
- ۳۴۹..... نام اثر: بردگوری بولیگا (Boliga) ۳-۳-۶
- ۳۵۰..... نام اثر: بردگوری‌های تلورد (Telord) ۴-۳-۶
- ۳۵۲..... نام اثر: بردگوری‌های اشکفت منجزی (Monjezi) ۵-۳-۶
- ۳۵۴..... نام اثر: بردگوری‌های تاکوترا I و I (Tâkotar) ۶-۳-۶
- ۳۵۷..... نام اثر: بردگوری‌های نال اشکنون (ناشلیل) (Nâleškanon) ۷-۳-۶
- ۳۶۳..... نام اثر: بردگوری بردپاره ۱ تا ۴ (Bardpâre) ۸-۳-۶
- ۳۶۶..... مجموعه رباط کوه I, II (Robât Koh) ۹-۳-۶
- ۳۶۸..... بردگوری بردگی (Bard-Gapi) ۱۰-۳-۶
- ۳۷۰..... بردسیلا (سنگ سوراخ) دشتک (Barde-Silâ) ۱۱-۳-۶
- ۳۷۲..... بردگوری‌های هرهتی سفلی (Harehati- Soflâ) ۱۲-۳-۶
- ۳۷۴..... نام اثر: آثار تنگ ماغر (Tang-e-Maghar) ۱۳-۳-۶
- ۳۷۷..... نام اثر: بردگوری‌های لیرکاید (Lirkaid) ۱۴-۳-۶
- ۳۷۹..... مجموعه بردگوری‌های خرم راه I تا IV (Khoram-Râh) ۱۵-۳-۶
- ۳۸۳..... نام اثر: بردگوری‌های تنگ لشتر I تا IV (Tang-e-Laštar) ۱۶-۳-۶
- ۳۸۶..... نام اثر: بردگوری‌های صفر آباد چین I تا IV (Safarâbâd-e-Ĉin) ۱۷-۳-۶
- ۳۹۰..... مجموعه بردگوری‌های تلخه دان شماره I تا VI (Talkhe dân) ۱۸-۳-۶
- ۳۹۳..... مجموعه بردگوری کچوز (Kaĉoz) ۱۹-۳-۶
- ۳۹۸..... مجموعه بردگوری لا خشک (تصاویر ۶-۷۵ الف تا ه) (Lâ-Khošk) ۲۰-۳-۶
- ۴۰۴..... نام اثر: بردگوری سرتنگ مسن I و II (Tange-Mesen) ۲۱-۳-۶
- ۴۰۷..... مجموعه بردگوری‌های شمال سروه I تا III (Semal-Sarve) ۲۲-۳-۶
- ۴۰۹..... نام اثر: بردگوری‌های گتوند (Gotvand) ۲۳-۳-۶
- ۴۱۴..... بردگوری اندیکا یا تنگ دز (Tange-Dez) ۲۴-۳-۶
- ۴۱۵..... نام اثر: بردگوری‌های گچ کرسا ۱ و ۲ (Gaĉ-Karsâ) ۲۵-۳-۶
- ۴۱۸..... مجموعه بردگوری‌های هفت چشمه (Haft-Ĉešme) ۲۶-۳-۶
- ۴۲۰..... مجموعه بردگوری‌های شلیل سفلی (محوطه ذر دیگه) (Šalil-Sofla) ۲۷-۳-۶
- ۴۲۲..... نام اثر: بردگوری بتوند (Batvand) ۲۸-۳-۶
- ۴۲۳..... نام اثر: بردگوری‌های نرگسی (Nargesi) ۲۹-۳-۶

۴۲۶ بردگوری‌های نقش برجسته دار
۴۲۸ ۲-۴-۶- بردگوری و نقش برجسته درده دز یا دره دژ (Dare-Dez)
۴۲۹ ۳-۴-۶- بردگوری نقش برجسته دار مال آقا (Mâl-Âghâ)
۴۳۱ ۴-۴-۶- بردگوری و نقش برجسته فالح (Fâleh)
۴۳۳ ۵-۴-۶- نقش برجسته و بردگوری (کچوز VI) (Kaôz)
۴۳۵ ۶-۴-۶- بردگوری و نقش برجسته رودنو (سرهانی) در باغملک (Rodno)
۴۳۸ ۷-۴-۶- نقش برجسته و بردگوری‌های چم سیاه (چم مناف) بهبهان (Cam-siyâh)
۴۴۰ ۸-۴-۶- بردگوری‌های قلعه اره تی (هره تی) (Harti)
۴۴۱ ۹-۴-۶- بردگوری و نقش برجسته چوزه (Coze)
۴۴۳ ۱۰-۴-۶- نقش برجسته و بردگوری درب کاظم (Darbe-Kazem)
۴۴۸ نقش برجسته ها
۵۵۰ فصل ۷- تحلیل و نتیجه گیری
۵۵۱ 7-1- مقایسه و تحلیل
۵۵۱ ۱-۱-۷- بردگوریها
۵۵۶ ۲-۱-۷- نقش برجسته‌ها
۵۵۸ ۳-۱-۷- تحلیل موضوعی
۵۵۹ ۱-۳-۱-۷- صحنه‌های ادای احترام و اعطای منصب
۵۶۳ ۲-۳-۱-۷- نقوش بزمی
۵۶۵ ۳-۳-۱-۷- نقوش برجسته با مضمون شکار و نبرد با حیوانات
۵۶۸ ۴-۳-۱-۷- جنگ سواران
۵۷۱ ۵-۳-۱-۷- نقوش ترکیبی
۵۷۲ ۶-۳-۱-۷- نقش برجسته سوارکار
۵۷۲ ۷-۳-۱-۷- صحنه‌های پرستش و احترام
۵۷۵ ۸-۳-۱-۷- صحنه‌های نیایش
۵۷۷ ۴-۱-۷- تحلیل هنری نقوش برجسته الیمایی
۵۸۱ ۲-۴-۱-۷- سنت‌های بومی:
۵۸۲ ۳-۴-۱-۷- روایت‌مداری
۵۸۳ ۴-۴-۱-۷- پردازش و تزیین
۵۸۴ ۵-۴-۱-۷- واقع‌نمایی پیکره‌ها

۵۸۵ تنوع موضوعی	۶-۴-۱-۷
۵۸۵ تنظیم فضا با محیط	۷-۴-۱-۷
۵۸۶ چیدمان هندسی	۸-۴-۱-۷
۵۹۰ بازنمایی زندگی	۹-۴-۱-۷
۵۹۱ پرسپکتیو مقامی	۱۰-۴-۱-۷
۵۹۴ نتیجه گیری:	۲-۷
۶۰۱ پیشنهادها:	۳-۷
۶۰۲ مراجع	۴-۷
۶۳۰ لیست مقالات ارائه شده در زمینه موضوع رساله	
۶۳۱ Abstract	

فهرست جدول‌ها

عنوان	صفحه
جدول ۱-۳- سال شمار سلسله ایلام نو	۳۱
جدول ۲-۳- سال شمار شاهان اشکانی	۱۰۲
جدول ۳-۳- سال شمار شاهان الیمایی	۱۱۳
جدول ۴-۳- سال شمار شاهان خراسن	۱۲۶
جدول ۵-۳- سال شمار شاهان پارس	۱۳۰
جدول ۱-۴- تغییرات حروف پهلوی در دوره ی الیمایی	۱۳۶
جدول ۱-۶- پیشینه تحقیقاتی نقوش برجسته در ایران از سده چهاردهم میلاد تا اواخر قرن	۴۵۱
جدول ۲-۶- نقش برجسته هاسخره ای	۴۵۵
جدول ۳-۶- نقش برجسته های بنایی	۴۵۶
جدول ۴-۶- سیر تاریخ بررسی نقش برجسته خنگ اژدر I	۴۶۶
جدول ۵-۶- سابقه پژوهشی تنگ سروک	۴۹۰
جدول ۱-۷- جدول معیارهای دهگانه ارزیابی هنری نقوش برجسته الیمایی	۵۷۸